॥२०॥२१॥ शुभेति फलंस्वर्गनरकरूपं तेनमूढस्यतस्मान्नमोक्षोस्तीत्यर्थः॥ २२॥ दृष्टसामग्र्यांसत्यामपिदैवप्रातिकूल्यात्फलंनजायतइत्याह क्षेत्रेइति उपितेन्युप्ते एवंसचित्तेदुर्योधनादीनांचचित्तेदृद्धहितो पदेशोदृथाभवतीतिभावः ॥२३॥ यथानसाधुअशुभंस्यात्तथामताक्षेणशकुनिनाकृतं पांडवेनचतदानीमेवतान्अनिघ्नतासाधुकृतं मयाचतथाकृतंयथायंअंतकालउपस्थितइतिशेषः ॥ २४ ॥ प्रवास्यतिवा तइतिशेषः प्रजास्यतिअपत्यंजनयिष्यति क्षपादौराज्यादौ एतस्यपापस्यफलंअपरिहार्यमितिभावः ॥ २५ ॥ कथंतर्हिप्रागेवैतन्नचिंतितमित्याशंक्याह क्रियेतेति यद्येवंविवेकोनृणांभवेत्तर्हिवित्तंकस्माद्धे तोरस्मदादिरन्यायेनापिक्रियेतसाधयेत् त्वंमूर्खोसीतिचेत्अपरेपिपूर्वेराजानःकस्मात्वित्तंकुर्युःअर्जयेयुः अर्जितंवावित्तंपुरुषाःसाधवोपिकथंचित्धर्मकामाद्यर्थेवाकस्मान्नदद्युःनपरित्यजेयुः तस्मात्प्राणि नांवित्तस्यार्जनेअर्जितस्यपालनेचस्वाभाविकीबुद्धिरपरिहार्येतिभावः वित्तेनेतिगौडपाठेतुवित्तेनहेतुनावित्तार्थंकस्मात्क्रियेतयत्नइतियत्नंकुर्युरितिचअध्याहृत्ययोज्यं कथंचिद्दद्युरितिदुस्त्यजत्वंचत

गांडीवधन्वाचवृकोदरश्चसंरंभिणावंतककालकल्पौ ॥ नशेषयेतांयुधिशत्रुसेनांशरान्किरंतावशनिप्रकाशान् ॥ २० ॥ दुर्योधनःशकुनिःसूतपुत्रोदुःशा सनश्चापिसुमंदचेताः ॥ मधुप्रपश्यंतिनतुप्रपातंयद्यूतमालंब्यहरंतिराज्यं ॥ २१ ॥ शुभाशुभंकर्मनरोहिकृत्वाप्रतीक्षतेतस्यफलंस्मकर्ता ॥ सतेनमुह्यत्यव शःफलेनमोक्षःकथंस्यात्पुरुषस्यतस्मात् ॥ २२ ॥ क्षेत्रेसुकृष्टेह्युपितेचबीजेदेवेचवर्षत्यृतुकालयुक्तं॥ नस्यात्फलंतस्यकुतःप्रसिद्धिरन्यत्रदैवादितिचिंतया मि॥ २३॥ कृतंमताक्षेणयथानसाधुसाधुप्रवृत्तेनचपांडवेन॥ मयाचदुष्पुत्रवशानुगेनयथाकुरूणामयमंतकालः ॥ २४ ॥ ध्रुवंप्रवास्यत्यसमीरितोपिध्रुवं प्रजास्यत्युतगर्भिणीया॥ ध्रुवंदिनादौरजनीप्रणाशस्तथाक्षपादौचदिनप्रणाशः ॥२५॥ क्रियेतकस्मादपरेचकुर्युर्वित्तंनदद्युःपुरुषाःकथंचित् ॥ प्राप्यार्थका लंचभवेदनर्थःकथंनुतत्स्यादितितत्कुतःस्यात्॥ २६ ॥ कथंनुभिद्येतनचस्रवेतनचप्रसिच्येदितिरक्षितव्यं॥ अरक्ष्यमाणंशतधाप्रकीर्येद्ध्रुवंननाशोस्तिकृतस्य लोके॥ २७॥

स्यैवोक्तं नन्वर्जनाभावेएवकोदोषइत्यतआह प्राप्येति अर्थकालंअर्थसाध्यदारक्रियादिकालंयौवनादिकंप्राप्यअनर्थःव्याकुलत्वंभवेत् तदेवाह तत्धनसाध्यंकार्यंकथंनुकेन प्रकारेणवाममनिर्धनस्यस्यात् कुतोवाउपायात्ततधनंममनिर्दैवस्यस्यात्संपद्येतेतिचिंतारूपोऽनर्थःस्यादेवेत्यर्थः ॥ २६॥ नन्वेवमर्थस्यइदानीमप्यनर्थकरत्वंजानतात्वयापांडवानामंशःसुत्यजस्ततश्चननाश शंकास्तिइत्याशंक्याह कथंनुइति पुत्रवत्पशुवच्चपिंडीभूतःप्रियतमश्चार्थःकथंनुभिद्येतद्विधाभवेत्वेणुरिवकरपत्रेणनकथंचिद्भेत्तुंशक्यइतिभावः नचस्रवेतआमपात्राज्जलमिवस्तोकंस्तोकमपिनबहिर्गच्छेत् प्रार्थनायांलिङ् एवमहंप्रार्थयामि तेनपरैर्यामपंचकमपियाचितंचेन्नदास्यामीतिदर्शितं नचप्रसिच्येत्पात्रधारयावानबहिर्गच्छेत्तेनार्धराज्यदानंसुतरांनदेयमित्युक्तं इतिहेतोर्धनंरक्षितव्यमेवनस्तोकमर्धंवा तेभ्यःप्रदेयमितिभावः तत्रहेतुःअरक्ष्यमाणंशतधाप्रकीर्येदिति अर्थनाशएवमहाननर्थइत्यर्थः नन्वर्थेनापिपुत्रनाशःसंभाव्यतइत्याशंक्याह ध्रुवमिति तेषांमरणंदुर्गतिर्वादैवकृतादुर्निवार्याकिमर्थदानेनप्रत्य क्षदुःखेनेतिभावः ॥ २७ ॥

Digitized by Google